

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ В ОБЛІКУ ЗАПАСІВ АГРАРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

МАКАРОВСЬКА Інна, здобувач вищої освіти спеціальність 071 Облік і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет

***Анотація:** Вивчено вимоги до обліково-інформаційного забезпечення руху запасів на аграрних підприємствах, зокрема в контексті обліку різних видів продукції та їх якості. Досліджується важливість вдосконалення методів оцінки та обліку цих активів, особливо в рамках міжнародних стандартів фінансової звітності, та адаптації системи документування до електронного оброблення облікових даних. Виявило недоліки у документації руху запасів на аграрних підприємствах, включаючи відсутність інформації про якісні параметри та причини заміни матеріалів.*

***Ключові слова:** запаси, аграрні підприємства, сировина, якість, методи обліку*

Однією з найбільш значимих проблем бухгалтерського обліку на даний час є подання повної, надійної та доречної інформації про рух різних груп та видів запасів, що займають значну питому вагу у структурі оборотних активів підприємств усіх видів економічної діяльності. Вирішення цієї проблеми актуалізується для аграрних підприємств, основні групи запасів яких (сировина, продукція, що випускається) мають обмежений термін придатності та зберігання. Тому пред'являються підвищені вимоги до обліково-інформаційного забезпечення руху запасів на аграрних підприємствах. Зокрема, необхідне вирішення проблем об'єктивного відображення в обліку не лише сировини та матеріалів, а й різних видів основної та побічної продукції, що отримується у процесі виробництва.

Удосконалення методів оцінки та обліку цих активів набуває особливої актуальності для сучасного етапу вітчизняного бухгалтерського обліку, його інтеграції до міжнародної системи стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Крім того, вимагає перегляду система документування господарських операцій, пов'язаних із рухом запасів на підприємствах даної галузі економіки, яка має бути адаптована до електронної обробки облікових даних. Також з метою подальшої стандартизації бухгалтерського обліку їхньої діяльності необхідний аналіз підходів до оцінки та обліку різних груп та видів запасів та узагальнення цієї інформації у звітності аграрних підприємств.

Класифікація сировини та матеріалів за джерелами надходження акцентує відмінності у підходах до формування облікової вартості цінностей, що надходять у рамках укладених договорів поставок на основі вартості, сплаченої постачальникам та додаткових витрат, пов'язаних з придбанням цих цінностей, від підходів до оцінки за інших надходжень.

Дослідження документування руху запасів на аграрних підприємствах виявило наступне:

- підприємства досліджуваної галузі використовують в обліковій практиці переважно форми первинних документів для обліку руху сировини та матеріалів, де відсутні дані про якісні їх параметри, але відображається при цьому зайва інформація, яка не має важливого значення, часом дубльована у різних документах;

- у первинному обліку не відображаються причини заміни сировини та матеріалів, а також їх наднормативного відпуску у виробництво; відсутні документи з обліку зворотних відходів, необхідність яких актуалізується, з організацією ощадливого виробництва, у галузі.

Для вирішення першої проблеми внесено уточнення та доповнення до змісту деяких діючих форм документів.

Однією з проблем обліку запасів на аграрних підприємствах, які використовують запаси з коротким терміном зберігання, порушення чи недотримання яких може призвести до зниження їх вартості, є недостатня розробленість методики обліку їх знецінення стосовно діяльності підприємств досліджуваної галузі. Тому в нас запропоновано деталізація облікових процедур зі знецінення запасів для підприємств цієї галузі економіки з виділенням 7 етапів:

- 1) групування об'єктів резервування;
- 2) аналіз підгруп запасів на можливість істотного зниження їхньої чистої вартості продажу порівняно з обліковою вартістю;
- 3) аналіз впливу виявленого знецінення запасів на витрати підприємства;
- 4) розрахунок сум формованих резервів за окремими видами запасів;
- 5) відображення оцінних резервів на рахунках бухгалтерського обліку;

б) визначення сумарного значення резерву за всіма запасами;

7) розрахунок сум списання резервів та відображення даного факту на рахунках бухгалтерського обліку.

Послідовність, що рекомендується, відображає не тільки загальноприйняті підходи для всіх суб'єктів бізнесу, що включають облікові процедури, що здійснюються в рамках четвертого - сьомого етапів, а й облікові процедури, зумовлені специфікою знецінення запасів у аграрній галузі, зміст яких систематизовано у складі першого – третього етапів.

Література:

1. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 року № 2. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart03/idx03865.htm>

2. Методичні рекомендації щодо застосування регістрів журнально-ордерної форми обліку для сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 04.06.2009 року № 390.

3. Типові форми первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів, затверджені наказом Міністерства статистики України від 21.06.1996 року № 193 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0193202-96>

***Abstract:** The requirements for accounting and information support for the movement of stocks at agricultural enterprises were studied, in particular in the context of accounting for various types of products and their quality. The importance of improving methods of assessment and accounting of these assets, especially within the framework of international financial reporting standards, and adaptation of the documentation system to electronic processing of accounting data is being studied. It revealed deficiencies in the documentation of stock movement at agricultural enterprises, including the lack of information on quality parameters and reasons for replacing materials.*

***Keywords:** stocks, agricultural enterprises, raw materials, quality, accounting methods*

*Науковий керівник – УСИКОВА Олена,
д-р екон. наук, професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*